

ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΝΑΡΤΗΡΗ ΣΤΟ ΚΑΡΤΙΕ ΛΑΤΕΝ

“ΠΩΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΣΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΜΟΥ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ,,

[Η φιλολογικές αναμνήσεις του διασημού Γάλλου μυθιστοριογράφου κ. Φρανσί Καρ-
κώ, από την προπελερική Μοναρτήρη των μπωέμ και των...πεινασμένων λογίων]

ΑΣ παραθέτουμε και σήμερα μία σπαρταριστή σελίδα από τον τόμο, στον οποίο ο διάσημος σύγχρονος Γάλλος λογογράφος κ. Φρανσί Καρκώ εξιστορεί, με το γενικό τίτλο «Από τη Μοναρτήρη στο Καρτιέ Λατέν», τις αναμνήσεις του από τη νεανική του ζωή, όταν αγωνιζόταν να λησμονήσει τη φτώχεια και τη δυστυχία του, πλάθοντας μεγάλα όνειρα για το μέλλον...

«Ένα βράδυ, γράφει ο Καρκώ, ένω καθόμουν, περίλυπος και μελαγχολικός, σ' ένα μπάρ, ταλανιζόμενος από ένα πρόβλημα ύψιστης σπουδαιότητας για μένα, (πώς θα πληρώσω δηλαδή τη σπιτονοικοκυρά μου), ήρθε και κάθησε στο τραπέζι μου ο Μπερνουάρ.

Ο Μπερνουάρ ήταν ένας από τους πιο περιέργους τύπους που γνώρισα στη ζωή μου. Ψηλός, αδύνατος, με μακρυά ξανθά μαλλιά, με γαλιανά μάτια, και ύψος έμπνευσμένο, σου έδινε την εντύπωση, όταν τον έβλεπες για πρώτη φορά, ενός ποιητού χαμένου στα σύννεφα, ενός διανοούμενου που πλανάται σε ανώτερες πνευματικές σφαίρες, χωρίς να έχει καμιά επαφή με τη χυδαία πραγματικότητα. Έφτανε όμως ν' ανοίξει το στόμα του ο αϊθεροθάμων αυτός άνθρωπος... για να σε πιάσουν ακατάχατα γέλια και για να αισθανθής την ακαταμάχητη ανάγκη να του δώσεις μία γροθιά... σ' ένδειξη αγάπης και συμπάθειας! Κάθε κουβέντα του διαβολέμένου αυτού ανθρώπου, ήταν και ένα λογοπαίγνιο, μία ειρωνική παρατήρηση, ένα δηκτικό σχόλιο. Συγχρόνως, σου έδινε να καταλάβεις με το ύφος του και με τα παιγνιδίσματα των ματιών του ότι έχεις μπροστά σου έναν από τους παμπόνηρους εκείνους και τετραπέρατους Παρισινούς, που είναι ικανοί να πουλήσουν... δολοκλήρο το Μουσείο του Λούβρου σ' ένα άφελή επαιχώτη.

Κανείς από την παρέα μας δεν ήξερε πόσα επαγγέλματα είχε αλλάξει ο Μπερνουάρ στο διάστημα της ζωής του. Και ίσως να μη τα θυμόταν ούτε ο ίδιος — αφού συνήθιζε να λέει ότι ήταν «ένας θαλασσοδαρμένος μέσα στο απέραντο Παρίσι». Τον καιρό όμως που τον γνώρισα εγώ, ήταν... εκδότης.

—Η αλήθεια είναι, μου εξήγησε με μεγάλη σοφιστική, ότι για τη δουλειά αυτή απαιτούνται συνήθως κεφάλαια... Έγώ όμως προτίμησα να παραθλέψω την... άσημαντη αυτή μικρολεπτομέρεια...

Κι' έτσι ο Μπερνουάρ όχι μονάχα εξέδιδε βιβλία χωρίς κεφάλαια, αλλά και φρόντιζε να είναι καλοτυπωμένα. Πώς γινόταν αυτό; «Ένας φιλήσυχος Παρισινός τυπογράφος, αφού σχημάτισε μία καλή όπωσδήποτε περιουσία, αποφάσισε ν' αποσυρθεί στην επαρχία του, αφήνοντας στον Μπερνουάρ την εκμετάλλευσή του καταστήματός του. Ο διάδογός του θα ήταν υποχρεωμένος να του στέλνει κάθε μέρα ένα όρισμένο ποσοστό από τα κέρδη της επιχείρησής τους. Καταλαβαίνετε τώρα και μόνοι σας πόσα ποσοστά εισέπραξε ο αγαθός αυτός άνθρωπος!..

Για να τυπωθή όμως ένα βιβλίο, δεν χρειαζόνταν μονάχα στοιχεία και πιεστήριο, αλλά και χαρτί, και έργατικά, και βιβλιοδετικά κι' ένα σωρό άλλα έξοδα. Ο Μπερνουάρ όμως έλυσε και το πρόβλημα αυτό με τον έξηξ άπλούστατο τρόπο: το χαρτί το αγόραζε ο ίδιος ο συγγραφέας και ως έργατες χρησιμοποιούσαν διάφοροι φίλοι, στους οποίους ο εκδότης μάθαινε στοιχειοθεσία, και οι οποίοι όταν ευχαριστημένοι όταν το «άφεντικό», αντί να τους πληρώσει, τους κερνούσε μία λίτρα κόκκινο κρασί!..

—Εκείνο, λοιπόν, το βράδυ, ο Μπερνουάρ ήρθε και κάθησε στο τραπέζι μου, για να μου ανακινήσει ότι μου βρήκε μία σοβαρή δουλειά. Είχα τότε τη γνώμη ότι η εργασία είναι κάτι ιερό, αρκεί να σου επιτρέψει... να ταπειλώσεις!

—Τι δουλειά είναι αυτή; ρώτησα τον Μπερνουάρ, όχι και με μεγάλη προθυμία.

—Τυπογράφος! Σε προσλαμβάνω στο «έργοστασίό» μου!.. μ' αποκρίθηκε.

—Α! αυτή είναι η σοβαρή δουλειά που μου έλεγες;.. Δέχομαι χωρίς τον παραμικρό δισταγμό!

“Υστερ' από τρεις μήνες, ήξερα στοιχειοθεσία. Με τη διαφορά ότι δεν μου είχε δοθεί ακόμα η ευκαιρία να επιδείξω τη στοιχειοθετική μου ικανότητα, γιατί ο Μπερνουάρ ήταν ένας από τους πιο πρωτότυπους εκδότες που γνώρισα στη ζωή μου... “Οπως σ'ας είπα και παραπάνω, δεν είχε χρήματα να εκδώσει ο ίδιος τα βιβλία που ήθελε. Συνεπώς περιοριζόταν στις παραγγελίες. Για να τυπώσω όμως ένα τόμο, έπρεπε να τον διαβάσει πρώτα και να του άρεσει! Ποτέ δεν θα ξεχάσω την έκφραση τρόμου και καταπλήξεως που ζωγραφίστηκε στο πρόσωπο ενός νεαρού λογογράφου, —ο οποίος είχε πάρει από τον πλούσιο πατέρα του όλα χρήματα χρειαζόμενα για να κάνει μία πολυτελή έκδοση ενός τόμου ανουσιών φιλοσοφικών, δήθεν, στοχασμών,— όταν είδε τον Μπερνουάρ, τον οποίο παρακάλεσε να του τυπώσει το βιβλίο του, να του επιτρέψει να χειρουργηθεί, λέγοντας μ' έναν περιφρονητικό μορφασμό:

—Δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία ότι τα... χαρτιά αυτά πρέπει να τυπωθούν, για να μείνουν ως μνημείο... της ανθρώπινης ανησυχίας. Έγώ όμως δεν θέλω να γίνω συνένοχος σ' αυτό τό... έγκλημα! Πήγαινε σ' άλλο τυπογραφείο, παιδί μου!..

“Όταν έβλεπε εκδότης, ένας ιδιοκτήτης τυπογραφείου, έχει τέτοιες αντιλήψεις, είναι επόμενο οι έργατά του να κάθονται με σκαυρώμενα τα χέρια από το πρωί ως το βράδυ. Αυτή τη δουλειά κάναμε και μείς. Πρέπει τώρα να σημειωθεί ότι το «προσωπικό» του «έργοστασίου» του Μπερνουάρ άπετελείτο από το

Ζού— το διάσημο αργότερα χαράκτι,— από τον Κλαρνέ, ένα Ρουμάνο τυχοδιώκτη, που μπορούσε να μείνει και δώδεκα μέρες νηστικός, και από μένα.

Για να σκοτώσω τις ώρες της πλήξεως και της ανίας μου, άρχισα να στοιχειοθετώ τα πρώτα ποιήματά της συλλογής μου «Η μπωέμική ζωή και η καρδιά μου». Θεωρώ περιττό να σάς πω ότι είχα διαλέξει για το βιβλίο μου τα καλύτερα στοιχεία του καταστήματός. Κάθε σελίδα που τελείωνα, την έδενα και την έκρυβα κάτω από μία μεγάλη κάσα—χωρίς, φυσικά, να πω τίποτα στον «προϊστάμενό» μου—περιμένοντας να συμβεί κανένα εξαιρετικό γεγονός, που θα μου επέτρεπε να αγοράσω και το χαρτί που χρειαζόταν για να τυπώσω τον τόμο μου... Πόσα όνειρα δεν έπλεξα για τον πρώτο μου αυτόν ποιητικό τόμο, καθισμένος στην κάσα που έκρυβε φιλόστοργα τις στοιχειοθετημένες σελίδες!..

Κι' επί τέλους το εξαιρετικό γεγονός δός που περίμενα, συνέβη μία μέρα—όχι όμως σύμφωνα με τις προσδοκίες μου...—

“Ένα μεσημέρι, ο Μπερνουάρ μ'ας πληροφόρησε ότι είχε αναλάβει μία παραγγελία — «ένα βιβλίο πολύ καλό, ένα βιβλίο που τον ένθουσίασε!»—και μ'ας ρώτησε αν είχαμε αρκετά από τα στοιχεία που θα χρησιμοποιούσε σ' αυτό τον τόμο. Κρύος ιδρώς με περιέλουσε τότε... Με τα στοιχεία εκείνα είχα φτιάξει εγώ τα ποιήματά μου! Τι άναποδιά, τι κατατρεγμός της τυχής!.. “Ωστόσο, έκανα τον κουτό... Μάθαν ο Μπερνουάρ πλίσιασε στις κάσες για να εξακριβώσει μόνο τον άν τα στοιχεία ήταν αρκετά, έβγαλε μία φωνή που μου πάγωσε το αίμα σ'ίς φλέβες.

—Τι γίνεται εδώ! κραύγασε.

—Τι γίνεται, τον ρώτησα με το άγγελικό μειδίαμα της αγνότητας.

—Πού είναι τα στοιχεία;

—Στις κάσες! αποκρίθηκα. Πού άλλου θα είναι; Μήπως ήθελες να τα βγάλουμε στον ήλιο;

—Μά ή κάσες είναι σχεδόν άδειανές! έβροντοφώνησε ο Μπερνουάρ. Και εγώ θυμάμαι πολύ καλά ότι είχαμε αρκετά από τα στοιχεία αυτά!..

—Περίεργο, πολύ περίεργο! ψιθύρισα, εξακολουθώντας να παριστάνω τον ανήξερο.

Δεν βαστούσε η καρδιά μου να πω στον Μπερνουάρ ότι τα στοιχεία τα είχα πιασμένα εγώ, γιατί ήξερα ότι αυτή η όμολογία μου θα ισοδυναμούσε με τη διάλυση των στοιχειοθετημένων σελίδων και... των όνειρών μου. “Όταν όμως άκουσα τον Μπερνουάρ να λέει με περίλυπο ύφος ότι δεν θα μπορούσε ν' αναλά-

θη την παραγγελία, αφού δὲν εἶχαμε ἀπὸ τὰ στοιχεῖα πού ζητούσε ὁ συγγραφεὺς, ὅταν ἀκούσα τὸν ἀγαπητό μου φίλο νὰ τὰ βάζει μὲ τὴν κακὴ μου μοῖρα ἐπειδὴ ἔχανε μέσα ἀπὸ τὰ χέρια του μιά δουλειά τόσο καλὴ, κατόλθαβα πὼς θὰ ἦταν ἐγκλημα ἐκ μέρους μου νὰ τοῦ κρύψω περισσότερο τὴν ἀλήθεια.

Καί, δείχνοντας τὴν κάσα μὲ μελοδραματικὸ ὕψος, τοῦ εἶπα:

—Νά, πάρε τὸ μέλλον μου, τίς ἐλπίδες μου!...

Ὁ Μπερνούαρ μὲ κύτταξε μὲ ὕψος πού ἔδειχνε καθαρά ὅτι ἀρχίζε νὰ ἔχη σοβαροὺς ἐνδοισμούς γιὰ τὴ διανοητικὴ μου κατάστασι...

Ἀναγκάστηκε τότε νὰ τοῦ ἐξηγήσω λεπτομερῶς τί εἶχε συμβῇ.

—Καὶ δὲν μιλάς τόση ὥρα!.. φώναξε ὁ Μπερνούαρ. Ἐλα, διάλυσε γρήγορα τίς σελίδες αὐτὲς καὶ ἀδείασε τὰ στοιχεῖα στίς κάσες, γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ πιάσουμε δουλειά τὸ ἀπογεμα!

Θά γελάσης μαζί μου, ἀναγνώστη, ἂν σοῦ πῶ ὅτι, ἐνῶ διέ-

λυα ἕνα-ἕνα τοὺς στίχους τῶν ποιημάτων μου, ἐνῶ ἔβλεπα νὰ διαλύονται σιγά-σιγά τὰ πρῶτα μου φιλολογικὰ ὄνειρα, πολ-

λὲς φορές τὰ πικρά μου δάκρυα ἔπεσαν στὰ μικροσκοπικὰ μέ-

ταλλα πού κρατοῦσα στὰ χέρια μου!.. Μά, τί σ' ἐνδιαφέρουν

δλ' αὐτά, ἀναγνώστη μου; Τί μπορεί νὰ σ' ἐνδιαφέρῃ ἔ-

σένα ἂν καὶ μέχρι σήμερα ἀκόμα νοιώθω τὰ μάτια μου

νὰ ὑγραίνονται, ὅταν θυμάμαι τὴ διόλυσιν τῶν πρώτων

ποιημάτων μου—ἀδιάφορο ἂν ἡ συλλογὴ ἐκείνη τυπώθηκε

ἄπειρες φορές ἀπὸ τότε, καὶ σὲ πολυτελεῖς μάλιστα ἐκ-

δόσεις!..

Τὸ βράδυ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὁ Μπερνούαρ ἦταν χα-

ρούμενος καὶ εὐδιάθετος. Εἶχε πάρει μιά προκαταβολή ἀ-

πὸ τὸ συγγραφέα τοῦ βιβλίου πού τυπώσαμε καὶ δὲν ἤξε-

ρε πὼς νὰ ἐκδηλώσῃ τὸν ἐνθουσιασμό του γιὰ τὴν ἀνέλ-

πιστὴ τύχη πού μᾶς ἔπεσε.

Σὲ μιά στιγμὴ ὅμως, μὲ εἶδε νὰ στέκωμαι σὲ μιά γω-

νιά, βαρύνοντας καὶ μελαγχολικός. Κατόλθαβε τί συνέβαι-

νε στὴν ψυχὴ μου—καὶ αὐτὸ κώπηκε ἀμέσως τὸ κέφι. Μὲ

πλησίασε, μὲ χάιδεψε στοὺς ὤμους καὶ μοῦ εἶπε μὲ φωνὴ

πού ἔτρεπε ἀπὸ συγκίνησι:

—Φίλαχέ φρανσί!.. Καταλαβαίνω τί ἔχεις... Μὴ ἀπελπί-

ζεσαι ὅμως... Σοῦ ὑπόσχομαι νὰ σοῦ τυπώσω ἐγὼ τὰ

ποιήματά σου, καὶ σὲ καλὸ χαρτί!.. Ἐλα, πάμε νὰ πιού-

με τώρα... Ἔχουμε λεφτά!..

Καὶ μοῦ ἔδειξε μιά χούφτα ναπολεόνια...!

Ἐκείνη τὴ νύχτα, ἔπια σάν κτήνος. Καί, γιὰ νὰ ἐκδι-

κηθῶ τὸν Μπερνούαρ γιὰ τὸ κακὸ πού μοῦ ἔκανε, τοῦ ἀ-

πὴγγελα ὡς τὸ πρῶτ, τὸ ἕνα πάνω στὸ ἄλλο, ὅλα τὰ τρα-

γούδια τῆς οἰκτρῶς καὶ ἀδόξως διαλυθείσης συλλογῆς

μου!..

ΦΡΑΝΣΙ ΚΑΡΚΟ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΑ

ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ

Οἱ ὄρχαιοι Ἰουδαῖοι θεωροῦσαν τὸ δαχτυλίδι ὡς σύμ-βολο ἐξουσίας. Ὅταν ὁ Ἰωσήφ ἔγινε σύμβουλος τοῦ Φαραῶ, ὁ Αἰγύπτιος βασιλεὺς τοῦ πρόσφερε ὡς ἐμβλημα τοῦ ἀξιωματός του, τὸ ἴδιο του τὸ δαχτυλίδι.

Στὸ δαχτυλίδι τῶν ἱερέων, οἱ Ἰουδαῖοι ἀπέδιδαν θαυματουργεῖς ιδιότητες.

Τὸ γαμήλιο δαχτυλίδι τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῆς Παρθένου Μαρί-ας, σώζεται, καθὼς λένε, σκόμα ἐκ κάποια ἐκκλησία τῆς Πε-ρουβίας κ' ἔχει θαυματουργεῖς ἀπειρες φορές.

Περίφημο ἐπίσης εἶνε καὶ τὸ δαχτυλίδι τοῦ ὀνομαστοῦ βασι-λέως τῆς Λυδίας Γόγῃ, τὸ ὁποῖο εἶχε τὴ μαγικὴ ιδιότητα νὰ κά-νη ἀόρατο ἐκεῖνον πού τὸ φοροῦσε.

Ἐπίσης ὁ βασιλεὺς τῆς Λουθεαρδίας Ρενέ εἶχε ἕνα δαχτυλίδι δι πού τοῦ ἔδειχνε τὸ δρόμο στίς διάφορες ἐκστρατεῖες του.

Στὴ Ρωσσία, ἡ νέες μαζεύνονταν μιά ὥριμη μέρα τοῦ ἔτους καὶ ἀφοῦ ἔθβαζαν ὅλες τὰ δαχτυλίδια τους, τὰ τοποθετοῦσαν ὅλα μαζί στὸ πάτωμα καὶ τὰ σκέπαζαν μὲ σιταρι. Ἐπειτα ἔπαιοναν ἕναν κόκορα καὶ τὸν ἔβαζαν νὰ φάτ τὸ σιτάρι. Ἐντωμεταξὺ αὐτὲς παρακολουθοῦσαν νὰ ἱδρὸν ποῖο δαχτυλίδι θὰ σπαιρανιόταν πρῶτο, κάτω ἀπ' τὸ σιτάρι πού ἔτρωγε ὁ κόκορας. Καὶ πίστευαν ὅτι ἐκείνη στὴν ὁποία ἀνῆκε τὸ δαχτυλίδι αὐτό, θὰ παντρευόταν μέσα στὸ χρόνο.

Τὰ κορίτσια τῆς Σουηδίας βάζουν στὴ σειρά ἑπάνω σ' ἕνα τραπεζὶ ἕνα δαχτυλίδι, ἕνα νόμι-μα καὶ μιά μαῦρη κορδέλλα καὶ τὰ σκε-πάζουν μὲ τρία ὅμοια φλυτζάνια. Καλοῦν κατόπιν ἕνα παιδάκι καὶ τοῦ λένε νὰ σηκώσῃ ὁποῖο θέλει, ἀπὸ τὰ τρία φλυτζάνια. Ἄν ση-κωθῇ ἐκεῖνο πού κρύβει τὸ δαχτυλίδι, σημαίνει ὅτι ἡ νέα, στὴν ὁποία ἀνῆκει, θὰ παντρευτῇ μέσα στὸ χρόνο, ἂν ἐκεῖνο πού κρύβει τὸ νόμι-μα, ὅτι θὰ πάρῃ πλούσιον ἄντρα, κ' ἂν ἐκεῖ-νο πού σκεπάζει τὴν κορδέλλα, ὅτι θὰ μείνῃ στὸ... ράφι!..

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο ΤΑΥΡΟΣ

Εἶχε ὁ γῆ νικητὴς σὲ τόσες ταυρομαχίες, ὥστε κ' οἱ πιὸ ἀ-σπονδοὶ ταυρομάχοι ἀρχίσαν νὰ τὸν σέβονται καὶ τὸν φο-βοῦνται.

Τὸν ἄφσαν, λοιπόν, ἐλεύθερον νὰ τριγυρίζῃ στὰ λειβάδια, κ' ὅταν τοῦ γουστάρει νὰ κουτουλᾷ τὰ δέντρα, γιὰ νὰ δυνα-μώσουν τὰ κέρατά του.

Κ' ἔτσι ὁ ἄγριος αὐτὸς ταῦρος στὸν ἐλεύθερον ἀγέρα ἔγινε παιὰ ἄθως σάν ἕνα μικρὸ παιδί. Ἐαφνιαζόταν καὶ φυσσομανού-σε, μὲ τὰ μάτια γουρλωμένα, ὅταν μιά πεταλουδίτσα, πετώντας ἀπὸ ἕνα γαϊδουράγκαθο, πήγαινε νὰ καθῇ στὰ ὑγρά ρου-θούνια του.

Ὅταν τὸν βλέπανε τώρα παιὰ οἱ ταυρομάχοι δὲν τὸν κυτ-τάζανε μὲ μάτι ἐχθρικό ἢ μὲ ζήλεια ὅπως ἄλλοτε, ἀλλὰ μὲ μιά στοργὴ πού ἔμοιαζε μὲ λατρεία. Ἦταν παιὰ γι' αὐτοὺς ὁ πε-ρίφημος ἀνίκητος ταῦρος — ἕνα πλάσμα ἱερὸ. Μὰ ξάφνου ἕνα βράδυ ὁ ταῦρος ἀρρώστησε.

Ἐπесе κοντὰ στὸ φράχτη ἐνὸς ὑποστατικοῦ καὶ ἀρ-χισε νὰ βογγᾷ!..

Πήγανε τότε πολλοὶ νὰ τὸν δοῦνε κ' ὅλοι λυπήθηκαν, γιὰ τὴν ἀγνωστὴ ἀρρώστειά του, πού κανένας κτηνία-τρος, κανένας ἐμπειρικός ἀπὸ τὰ περὶχωρα δὲν μπορού-σε νὰ τὴν καταλάβῃ, καὶ νὰ λυτρώσῃ ἀπ' τοὺς πόνους τὸ λεθθέντικο ζῶο!..

Μιά μέρα ὅμως ὁ ἀρρώστος ταῦρος φάνηκε πὼς πῆ-γαινε καλύτερα. Ἄν καὶ τρομερὰ ἀδύνατος, ἄφησε νὰ τὸν ὀδηγήσουν σ' ἕνα χλοισμένο χωράφι, ὅπου ἔπесе ἔξαντλημένος, μὲ τὴ γλώσσα κἀκασπρη καὶ στεγνὴ, μὲ τὸ ὑποκόκκινο τρίχωμά του καταϊδρωμένο καὶ λερω-μένο.

Ἡ αὔρα γύρω του ἔκανε νὰ κιματίζον τὰ σπαρτά, σάν λίμνη σμαραγδένια. Τὰ πουλάκια πετοῦσαν παιγι-νίζοντας μὲ ταιριξιές στὰ ἀνθισμένα κλαδιά.

Τὴν ὥρα αὐτὴ σ' ὅλη τὴ φύσι, ζωντανὰ καὶ ἄψυχα, μι-λοῦσαν μιά δική τους τραγουδιστὴ γλώσσα.

Ἀτάραχος κ' ἀκίνητος σάν κακόσχημος γρανιτένιος ὄγκος ὁ ταῦρος ἀφουγκραζόταν τὸ μουρμουριστὸ ἔρωτο-τραγουδοῦ τῆς φύσεως. Τὰ ἔξυπνα μάτια του ἐθαύμαζαν τὸν ἀναγέννησι τῶν πραγμάτων καὶ τὴ μεγαλοπρέπεια τοῦ κόσμου.

Δυὸ-τρεῖς φορές ἐσήκωσε ἀργὰ τὸ κεφάλι του καὶ μὲ τὰ ὕγρα τρεμάμενα ρουθούνια του δομίστηκε τὸν αέρα.

Πέρα ἀπὸ τὸ πυκνὸ δάσος τῶν αἰωνοβίων δρυῶν ἐρ-χόντουσαν μύριες φωνές, πολυδύρουθα κελαϊδίσματα.

Πλησίαζε τὸ γλυκοχάραγμα.

Πέρα στὸν ὀρίζοντα ἡ σιλουέτες τῶν βουνῶν χρωμα-τίστηκαν μαδιές.

Ἡ κοιλάδες, τὰ δάση, τὰ ρυάκια, τὰ ἀμπέλια, τὰ χρυσὰ σπαρτά, ὅλες ἡ ὡμορφίες τῆς γῆς, τινάχτηκαν θαρ-ρεῖς ἀπὸ τὸν ὕπνο τους καὶ γέλασαν, ἕνα γέλιο φωτεινὸ.

Ἀπάνω στὰ φυλλώματα, τὰ δάκρυα τῆς νύχτας ἔλα-μπαν σάν μαργαριτάρια.

Ἡ φιλόρες κ' ἡ φτελιές κ' ἡ λεῦκες στὸ πέρασμα τοῦ ἐλαφροῦ ἀνέμου ἔκαναν, θαρρεῖς, σινιάλα στὸν ἥλιο, πού πρόβαινε σιγά-σιγά πίσω ἀπ' τὰ βουνά!..

Ὁ ταῦρος σηκώθηκε ἀπτόμ' ἀπάνω.

Τέντωσε τὴ ράχη του καὶ καμπύλωσε τὸ σκληρὸ σθέρκο του, ὅπως ἄλλοτε στὶς ταυρομαχίες.

Τὸ στήθος του ἐλεύθερο, γέμιζε ἀπὸ τὸν πρῶτὸν αέρα. Τὸ αἷμα του κυκλοφοροῦσε μὲ γρηγοράδα στίς φλέβες του. Καὶ τὸ τρίχωμά του, πού ἦταν τόσο ξεθωριασμένο καὶ λερό, ἔλαμπε τώρα μὲ μιά παράξενη ζωηρότητα, σάν νᾶχε περάσει ἀπὸ ἕνα θαυματουργὸ λουτρό.

Κ' ὁ ξαναγεννημένος ταῦρος, ἀφοῦ μουγκάνισε καὶ φρού-μαξε χαρούμενα δυὸ-τρεῖς φορές, ὥρμησε τρέχοντας μέσα πρὸς λειβάδι, τραβώντας κατὰ τὸν ἥλιο, πού ἀνέβαινε ροδοκόκκινος καὶ ἀκτινοβόλος στὸν οὐρανὸ. Χύμηξε ἐναντίον τοῦ ἄστρου τῆς ἡμέρας, παίρνοντας τὸ γιὰ κόκκινο πανὶ ταυρομαχίας, ἔτοιμος νὰ τὸ κουτουλήσῃ!..

Ὡρμησε τρομερός, ἀκράτητος... Ἐκαμε μερικοὺς πῆδους κ' ἔξαφνα σωρίστηκε κάτω νεκρός!..

ΞΕΝΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Τὰ λόγια μοιάζουν μὲ πουλιά, πού δὲν μπο-ρεῖς νὰ τὰ πιάσῃς ἅμα σοῦ φύγουν.

Ρωσσικὴ

Ὅποιος χάνει τὰ χρήματά του, χάνει πολύ, ὁποῖος χάνει τοὺς φίλους του, χάνει περισσότε-ρο. Κ' ὁ ἐκεῖνος πού χάνει τὸ θάρρος του, χάνει τὰ πάντα.

Ἰσπανικὴ

